

Zeitschrift: Annalas da la Societad Retorumantscha
Herausgeber: Societad Retorumantscha
Band: 125 (2012)

Vereinsnachrichten: Societad Retorumantscha : Institut dal Dicziunari Rumantsch
Grischun

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist die Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Zeitschriften und ist nicht verantwortlich für deren Inhalte. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern beziehungsweise den externen Rechteinhabern. [Siehe Rechtliche Hinweise.](#)

Conditions d'utilisation

L'ETH Library est le fournisseur des revues numérisées. Elle ne détient aucun droit d'auteur sur les revues et n'est pas responsable de leur contenu. En règle générale, les droits sont détenus par les éditeurs ou les détenteurs de droits externes. [Voir Informations légales.](#)

Terms of use

The ETH Library is the provider of the digitised journals. It does not own any copyrights to the journals and is not responsible for their content. The rights usually lie with the publishers or the external rights holders. [See Legal notice.](#)

Download PDF: 02.04.2025

ETH-Bibliothek Zürich, E-Periodica, <https://www.e-periodica.ch>

Societad Retorumantscha
Institut dal Dicziunari Rumantsch Grischun

Rapport dal chauredactur per la perioda
dal 1. da schaner 2011 fin ils 31 da december 2011

1. Redacziun e publicaziun DRG
 - 1.1. Stab da redacziun
 - 1.2. Redacziun
 - 1.3. Publicaziun
 - 1.4. Lavurs redacziunalas da preparaziun e da controlla
 - 1.4.1. Preparaziun da las stgatlhas per la redacziun
 - 1.4.2. Controlla da citats
 - 1.4.3. Correcturas vicendaivlas dals manuscrits
 - 1.5. Index tudestg dal tom 13
 - 1.6. Impaginaziun dals fascichels
 - 1.7. Spediziun dals fascichels
 - 1.8. Abunents dal DRG (31-12-2007 – 31-12-2011)
2. Infrastructura
 - 2.1. Cartoteca maistra
 - 2.1.1. Excerpts per la cartoteca maistra (electronica)
 - 2.1.2. Register dals chavazzins e renviaments
 - 2.2. Questionari Melcher/Pult
 - 2.3. Biblioteca
 - 2.3.1. Biblioteca electronica
 - 2.3.2. Liar cudeschs
 - 2.3.3. Scolaziun
 - 2.4. Material da nums locals
 - 2.5. Documentaziun
 - 2.5.1. Stadi da las bancas da datas
 - 2.5.2. Fototeca
 - 2.6. Dicziunari ed EED
 - 2.6.1. Apparats ed infrastructura tecnica
 - 2.6.2. Programs
 - 2.6.3. Programmaziun e tgira dal sistem e da la rait electronica
 - 2.6.4. Project «Digitales Wörtermuseum»
 - 2.6.5. Workshop
 - 2.7. Entrada da l'Institut dal DRG
3. Forzas auxiliaras
4. Publicaziuns (senza DRG), servetschs, projects
 - 4.1. Annalas 124 (2011)
 - 4.1.1. Impaginaziun
 - 4.1.2. Spediziun ed administraziun
 - 4.1.3. Bibliografia
 - 4.1.4. Sustegns
 - 4.2. Bibliografia Vox Romanica
 - 4.3. Register electronic da las Annalas
 - 4.4. Register electronic da las Fontaunas da dretg romontschas
 - 4.5. DVD «Fibla Romantscha» (1921)

- 4.6. DVD «Da Tschlin a Tschamut»
- 4.7. Romanica Rætica 19
- 4.8. Romanica Rætica 20
- 4.9. Publicaziun da l'ASSMS «Rätoromanische Volkslieder aus der mündlichen Tradition»
- 4.10. Cumissiun da nomenclatura
- 4.11. Curatorium Vox Romanica
- 4.12. Assistenza ad examens
5. Relaziuns publicas
 - 5.1. Visitas
 - 5.2. Infurmaziuns
 - 5.3. Congress, colloquis, occurrenz, represchentaziuns
 - 5.4. Exposiziun davart il DRG en la Biblioteca chantunala dal Grischun
 - 5.5. Exposiziun davart la collecziun da chanzuns popularas rumantschas ord il relasch dad Alfons Maissen en la Biblioteca chantunala dal Grischun
 - 5.6. Cudesch «muntognas magicas»
 - 5.7. Medias (radio e televisiun, gasettas, periodicas)
 - 5.7.1. Preschentaziun da l'Institut dal DRG
 - 5.7.2. Film «'Jeu sun arrivaus' – Felix a La Palma»
 - 5.7.3. Cudesch «Trun – vargau e present»
 - 5.7.4. Exposiziun davart il DRG en la Biblioteca chantunala dal Grischun
 - 5.7.5. Contribuziun a la televisiun davart la fototeca dal DRG
 - 5.7.6. Exposiziun davart la collecziun da chanzuns popularas rumantschas ord il relasch dad Alfons Maissen en la Biblioteca chantunala dal Grischun
 - 5.7.7. Il pled rumantsch 2011
 - 5.7.8. Preschentaziun dals fascichels
 - 5.7.9. Preschentaziun da las Annalas 124
 - 5.7.10. DVD «Fibla Romontscha» (1921)
 - 5.7.11. DVD «Da Tschlin a Tschamut»
 - 5.7.12. Romanica Rætica 18
 - 5.7.13. Romanica Rætica 19
 - 5.7.14. Romanica Rætica 20
 - 5.7.15. Register electronic da las Annalas
 - 5.7.16. Register electronic da las Fontaunas da dretg romontschas
 - 5.7.17. Nova pagina d'internet da l'Institut dal DRG
 - 5.7.18. Publicaziun da l'ASSMS «Rätoromanische Volkslieder aus der mündlichen Tradition»
 - 5.8. Regals
 - 5.8.1. Regals a la biblioteca
 - 5.8.2. Regals a la fototeca
 - 5.9. Referats, publicaziuns
6. Instanzas
 - 6.1. Academia svizra da scienzas moralas e socialas (ASSMS)
 - 6.2. Chantun Grischun
 - 6.3. Cumissiun filologica dal DRG

1. Redacziun e publicaziun DRG

1.1. Stab da redacziun

Il stab da redacziun ha cumpiglià l'onn 2011 indesch persunas en piazza permanente: Carli Tomaschett, chouredatur 100%, Marga A. Secchi, redactura 80%, Kuno Widmer, redatur 100%, Ursin Lutz, redatur 50%, Matthias Grünert, redatur 50%, Silvana Derungs, assistenta scientifica 80%, Juliana Tschuor, documentalista 80%, Nadia Caduff Anrig, documentalista 40% (davent dal 1. da fanadur 50%), Violanta Spinaz, documentalista 40% (davent dal 1. da fanadur 60%), Alexa Pelican, assistenta da redacziun 50%, e Brida Sac, assistenta da redacziun 50%.

En sia seduta dals 23 da mars 2011 ha la suprastanza da la Societad Retorumantscha – sin proposta da la Cumissiun filologica – elegì ils assistents scientifics Ursin Lutz e Matthias Grünert sco redactors dal DRG davent dal 1. d'avrigl 2011. Ursin Lutz ha absolvì ses temp d'introducziun e d'emprova en la redacziun dal DRG dal 1. da settember 2008 fin ils 31 d'avust 2009. A partir dal 1. da settember 2009 ha el lavorà en la redacziun dal DRG sco assistent scientific elegì. Matthias Grünert ha absolvì ses temp d'introducziun e d'emprova en la redacziun dal DRG dal 1. d'avrigl 2010 fin ils 31 da mars 2011.

1.2. Redacziun

Stgatlas	Chavazzins	Red.
356c	MEINE – MEIRIGNA	(To.)
357b	MELCHER – MELLI	(Gr.)
359	MEN – MENTIUN	(Se.)
360	MENTOR – MERITANTAMAING	(Wi.)
361b	MERLIGN I – MESEMNA	(De.)
362a	MESSADAT – METAFLNER	(Lz.)
362c	METTER I	(To.)

1.3. Publicaziun

Il mars avain nus publicgà il fascichel dubel 171/172 cun ils chavazzins *Maria – martir* ed il zercladur il fascichel dubel 173/174 cun ils chavazzins *martir – massa II*. Els occupan las paginas 257–512 dal tom 13.

1.4. Lavurs redacziunalas da preparaziun e da controlla

1.4.1. Preparaziun da las stgatlas per la redacziun

Andri Casanova ha preparà per part la stgatla 374, Annetta Zini la stgatla 381, quai senza cumpletter il material dal questunari Melcher/Pult. Guarda er alinea 3.

1.4.2. Controlla da citats

Brida Sac ha controllà ils ms. *me I – mediatori* (Se. 354), *meis II – melchapito* (Gr. 357a), impundend 47 uras per questa lavur.

1.4.3. Correcturas vicendaivlas dals manuscrits

Per questas correcturas han impundì il chouredatur 122 uras, Marga A. Secchi 64 uras, Kuno Widmer 14 uras, Ursin Lutz 8 uras, Matthias Grünert 59 uras e Silvana Derungs 6 uras.

1.5. Index tudestg dal tom 13

La studenta Annetta Zini ha fatg ils excerpts dals fascichels 171–174 per l'index tudestg dal tom 13 dal DRG.

1.6. Impaginaziun dals fascichels

L'impaginaziun e la formataziun dals fascichels dubels 171/172 (paginas 257–384 dal tom 13) e 173/174 (paginas 385–512 dal tom 13) ha Alexa Pelican fatg en il temp da 120 uras da lavur.

1.7. Spediziun dals fascichels

La spediziun dals fascichels dubels 171/172 e 173/174 sco era la controlla dals pajaments èn vegnidas fatgas da nossas assistentas da redacziun.

1.8. Abunents dal DRG (31-12-2007 – 31-12-2011)

Onn	Numer da l'ultim fascichel	Fascichels cun quint			Toms cun quint	Total cun quint	Fascichels e toms gratuits			Total abunents
		interiur	exteriur	total			barat	gratuit	total	
2007	162/163	373	133	506	26	532	11	41	52	584
2008	164/165	383	135	518	26	544	11	41	52	596
2009	167/168	365	136	501	27	528	11	44	55	583
2010	169/170	363	125	488	23	511	11	47	58	569
2011	173/174	352	120	472	20	492	11	56	67	559

2. Infrastructura

2.1. Cartoteca maistra

2.1.1. Excerpts per la cartoteca maistra (electronica)

Nus avain fatg 11'336 excerpts da las suandantas ovras e dal suandant artitgel: TENNER, Clav (2'027 cedels), CAMENISCH, Hendri (691 cedels), Satira (75 cedels), Voc. Sched a Purz (1'419 cedels), Stat. S-chanf 1893 (601 cedels), LERCIER, Nuas duas (1'147 cedels), HENDRY, Saracens (344 cedels), CADOLA, Sumfils (494 cedels), HALTER, Cavalè 1991 (763 cedels), CORAY-MONN, Cuors (78 cedels), CAMENISCH, L'auter (546 cedels), DARMS, Raqu. 2 (346 cedels), W. EICHENHOFER, «Weitere Anmerkungen (V) zum 'Niev vocabulari romontsch sursilvan-tudestg' (NVRST)», en Ladinia 34, 67–114 (445 cedels), excerpts occasionals or da LQ. 2011 (2'360 cedels). Ils excerpts èn gia deponids en la cartoteca maistra.

2.1.2. Register dals chavazzins e renviaments

L'assistenta da redacziun Alexa Pelican ha impundì 40 uras per actualisar il register ch'è creschì quest onn per l'770 sin 179'155 endataziuns.

2.2. Questiuinari Melcher/Pult

Era quest onn ha Kuno Widmer cuntinuà ad endatar il questiuinari Melcher/Pult en ina banca da datas, ina lavur ch'el aveva entschet l'onn 2004. El ha impundì 203 uras per las respostas dals numers 382–465.

2.3. Biblioteca

2.3.1. Biblioteca electronica

Il catalog electronic da nossa biblioteca è creschì quest onn per 1'494 titels, da 32'459 sin 33'953.

2.3.2. Liar cudeschs

Chalenders, periodicas e collecziuns vegnan liads regularmain. Mintg'onn fai era da basegn da reliar e reparar cudeschs che nus duvrain fitg savens e che crodan or da las cuvertas.

2.3.3. Scolaziun

Ils 2 da november ha nossa documentalista Juliana Tschuor frequentà a Son Gagl la scolaziun da la «Bibliothek Information Ostschweiz» cun il tema «Zwischen iPad und Appenzeller Kalender».

2.3.4. Regals a la biblioteca

Guarda alinea 5.8.1.

2.4. Material da nums locals

Nossas documentalistas Nadia Caduff Anrig e Violanta Spinaz han cuntinuà cun la reordinaziun da material da nums locals en differentas stgatlans en l'Institut dal DRG, material davart nums locals dal chantun Grischun e da differentas regiuns cunfinantas.

2.5. Documentaziun

2.5.1. Stadi da las bancas da datas

Datotecas	Unitads 31-12-09	Unitads 31-12-10	Unitads 31-12-11
1. Cartoteca maistra			
1.1. Chavazzins e renviaments	174'170	177'385	179'155
1.2. Excerpts (CME)	82'831	138'602	149'488
2. Biblioteca	31'127	32'459	33'953
2.1. Register dals auturs	27'736	29'038	30'509
2.2. Register da las seursanidas da litteratura	3'391	3'421	3'444
2.3. Register dals manuscrifs	637	638	654
3. Register da materias	13'359	14'726	16'257
4. Fototeca	27'223	27'322	27'864
5. Adressas (abunents, correspondentes euv.)	3'031	3'080	3'178
6. Indices toms			
6.1. Etimons 1-12	16'489	16'489	16'489
6.2. Materias 1-12	28'088	30'979	30'979
6.3. Fonetica 9-12	5'573	5'573	5'573
6.4. Morfologia 9-12	2'299	2'299	2'299
6.5. Sintaxa 9-12	4'352	4'352	4'352
6.6. Furmaziun dals plects 9-12	1'277	1'277	1'277
6.7. Prefixs 1-12	1'794	1'794	1'794

Datotecas	Unitads 31-12-09	Unitads 31-12-10	Unitads 31-12-11
6.8. Suffixs 1-12	15'834	15'834	15'834
6.9. Lexicologia 9-12	4'436	4'436	4'436
6.10. Caracteristicas 9-12	3'848	3'848	3'848
6.11. Illustraziuns 1-13	935	955	1'026
6.12. Definiziuns tudestgas 1-12	81'910	92'563	92'563
6.13. Sinonims e renviaments	6'786	7'208	8'223
7. Scursanidas			
7.1. Scursanidas generalas	663	663	665
7.2. Scursanidas dals lieus	166	166	166
7.3. Scursanidas problematicas	163	163	166
7.4. Scursanidas e survista biblas	81	81	82
7.5. Survista da las periodicas (annadas)	1'544	1'544	1'545
7.6. Cronologia voc. rum. (masera)	0	0	0
7.7. Register da las translaziuns	179	200	214
7.8. Register dals carnets OSL	283	288	292
7.9. Tabellas da suffixs	151	151	151
7.10. Alfabet grec (masera)	0	0	0
7.11. Segns fonetics (maseras)	0	0	0
7.12. Sinopsas Muoth, Castelberg	137	137	137
7.13. Reglas da redacziun	9	9	9
7.14. Funtaunas da dretg (survista)	140	140	140
7.15. Epistlas Alig, Deplazes	672	672	672
8. Flora rumantscha			
8.1. Flora DRG (material redigì)	1'199	1'235	1'252
8.2. Flora Planta (questiunari)	2'392	2'392	2'392
8.3. Flora Helvetica	3'182	3'182	3'182
9. Questiunari Melcher/Pult			
9.1. Dumondas	13'806	13'806	13'806
9.2. Respostas	26'946	29'276	32'798
10. Bloc etimologic			
10.1. Lemmas	28'106	28'178	28'194
10.2. Excerpts	4'227	4'238	1'716
11. Register da las chanzuns rum. (incipit)	10'551	10'574	10'579
12. Nums			
12.1. Nums propriis	2'584	2'584	2'584
12.2. Nums locals ed etnies	3'314	3'314	3'314
13. Puncts AIS	407	407	407
14. Dumondas ASV	151	151	151
15. Ditgas	147	147	147
16. Pseudonims	79	82	83
17. Reglas da purs	896	897	897
18. Superstiziuns	384	384	384
19. Surtius	94	94	94

2.5.2. Fototeca

2.5.2.1. Stadi actual

La digitalisaziun da fotografias è vegnida cuntinuada era quest onn. Las documentalistas Nadia Caduff Anrig e Violanta Spinaz han integrà 874 novas fotografias en la fototeca electronica, passa 350 fotografias derivan dal relasch da Peider Lansel, 135 da la vischnanca da Mundaun or da l'exposiziun da fotografias en la Resgia veglia a Flond, circa 100 da la documentaziun «Gaffanaglia e urdegns» da Felice Mombelli, Tinizong.

Plinavant han las documentalistas cumenzà a reorganisar la fototeca. Cun questa chaschun han ellas eliminà numerusas dublettas, magari era tripletas. Actualmain cuntogna la fototeca electronica 27'864 fotografias.

2.5.2.2. Regals a la fototeca

Guarda alinea 5.8.2.

2.6. Dicziunari ed EED

2.6.1. Apparats ed infrastruttura tecnica

Per pudair star a pèr cun las novaziuns tecnicas realisadas ils ultims dus onns en il rom dal project «Digitales Wörtermuseum» avain nus stuì remplazzar ina gronda part da nossas staziuns da lavur. Tut en tut avain nus cumprà en il decurs da l'onn set computers dal tip «Mac mini» e dus visurs novs. Per pudair mantegnair nossas novas scrittiras essan nus plinavant stads sfurzads da comprar in laptop che lavura cun il sistem d'operaziun da Windows.

L'onn 2011 avain nus era remplazzà tut ils cabels da la rait interna e las bischlas da contact. Noss server è da nov collocà en ina stgaffa da protecziun.

2.6.2. Programs

Nus avain decidì da remplazzar noss program da layout QuarkXPress cun il program Adobe InDesign. Igl è sa mussà ch'il program InDesign funcziuna a moda pli fidada e che quel producescha datas che sa laschan archivar meglier a lunga vista. Guarda er alinea 2.6.4.

2.6.3. Programmaziun e tgira dal sistem e da la rait electronica

Era quest onn avain nus impundì tut l'energia en il project «Digitales Wörtermuseum» e desistì da far midadas pli grondas vi dal sistem existent. Quel funcziuna per cuntentientscha, pretenda dentant controllas ed actualisaziuns permanentas.

2.6.4. Project «Digitales Wörtermuseum»

Noss project da digitalisaziun è ì vinavant tenor plan. L'onn 2011 avain nus realisà la fasa II dal project. Quella cumpiglia ils suandants projects parzials:

- Midada dal program da layout da QuarkXPress ad Adobe InDesign. Cun questa chaschun han nossas assistentas da redacziun era frequentà in di da scolaziun per pudair lavurar cun il nov program da layout. Guarda er alinea 2.6.2.
- Realisaziun ed introducziun dad in program da retschertga che permetta da far retschertgas speditivas e cumplessivas en tut ils documents electronics che sa chattan sin il server dal DRG.

- Concepziun e realisaziun d'ina nova pagina d'internet. Ils 20 d'october 2011 è la nova pagina d'internet dal DRG vegnida lantschada, l'adressa resta la medema, numnadamain www.drg.ch. Guarda er alinea 5.7.17.
- Reorganisaziun da las datas archivadas sin il server dal DRG e concepziun d'ina procedura per mantegnair actualas las datas. Uschia duai vegnir garantì che las datas restian legiblas ed accessiblas er a lunga vista.
- Svilup dad in'emprima versiun da noss nov sistem da redacziun cun integrar las bancas da datas da FileMaker las pli impurtantas per la redacziun. Il nov sistem da redacziun sa basa sin ina banca da datas, funcziuna en in navigatur d'internet regular ed è damai independent da software commerziala. Il grond avantatg è che las datas da redacziun vegnan archivadas a moda structurada en ina banca da datas. Quai ans permetta d'ina vart da trair a niz las datas producidas per divers intents e da l'autra vart da las arcunar a lunga vista.

Sco gia la fasa I l'onn 2010 cun custs totals da 99'871.- francs è era l'entira fasa II cun custs totals da 172'852.10 francs vegnida finanziada cun daners da l'Academia svizra da scienzas moralas e socialas (ASSMS), concedids per quest intent da la Cumissiun per ils vocabularis naziunals. Nus engraziain a la Cumissiun per ils vocabularis naziunals per la bainvulientscha e per il grond sustegn. Guarda er alinea 5.9.

2.6.5. *Workshop*

Ils 10–12 d'october ha Ursin Lutz represchentà l'Institut dal DRG al workshop «Zeichen und ihre Visualisierung», organisà da la Arbeitsgruppe Elektronisches Publizieren da la Union der deutschen Akademien der Wissenschaften a Mainz (Germania). Guarda er alinea 5.9.

2.7. *Entrada da l'Institut dal DRG*

Per cuvrir la surfatscha da vaider da l'entrada da l'Institut dal DRG han nossas documentalistas Nadia Caduff Anrig e Violanta Spinaz elavurà in sboz per duas folias cun indicaziuns davart la lavur e la documentaziun da noss institut. Ina firma dal fatg ha realisà las folias tenor il sboz e montà quellas ils 9 da november.

3. *Forzas auxiliaras*

Sandro Tomaschett ha lavurà tar nus dals 3 enfin ils 18 da schaner. El ha deponì en la cartoteca maistra cartas da chavazzins e renviaments, excerpts occasionals, ils excerpts dals cudeschs Satira, JUN, Ruaneida, Cal. Rom. 1997, Cal. Rom. 1998, Voc. Sched a Purz, e CAMENISCH, Hendri, medemamain quels dals artitgels Seewiser Fl.N., Der romanische Wortschatz in den Seewiser Namen, e V. HENDRY, «Tujetsch, ses vallers e lur tschontscha», en Ann. 123, 95–107. Plinavant ha el deponì en il bloc etimologic excerpts da las ovras BRUNOLD/SAULLE, Jahrzeitb. 1, Wort- und Sachregister, BRUNOLD/SAULLE, Jahrzeitb. 2, Wort- und Sachregister, e Seewiser Fl.N., Der romanische Wortschatz in den Seewiser Namen. Ultra da quai ha el excerptà al computer ils cudeschs CAMENISCH, Hendri, e Stat. S-chanf 1893.

Donatella Bonifazi ha lavurà tar nus in mez di per emna. Ella ha deponì en la cartoteca maistra cartas da chavazzins e renviaments, excerpts occasionals e per

part ils excerpts dal cudesch Stat. S-chanf 1893. Plinavant ha ella era fatg lavurs generalas da biblioteca (p.ex. metter si siglas e cuvertas als cudeschs).

Andri Casanova ha lavorà tar nus dals 10 enfin ils 21 da schaner, ils 21, 22, 24, 27 e 30 da zercladur, il 1., ils 12 enfin ils 14 ed ils 26 enfin ils 28 da fanadur, ils 30 da settember, ils 7, 14, 21 e 28 d'october ed ils 4, 11 e 25 da november sco er ils 2 da december. El ha excerptà al computer il cudesch TENNER, Clav, e per part il cudesch HENDRY, Pugn. Plinavant ha el deponì en la cartoteca maistra cartas da chavazzins e renviaments, excerpts occasionals, ils excerpts dals cudeschs TENNER, Clav, HALTER, Cavalè 1991, CORAY-MONN, Cuors, e per part quels dal cudesch Stat. S-chanf 1893. El ha era nudà en il cudesch H. PENG, Campsura, la concordanza da las paginas cun l'original rumantsch HALTER, Caumsura, ed en il cudesch *Se questo è un uomo*, da PRIMO LEVI, la concordanza cun la translaziun en rumantsch DERUNGS, Carstgaun. Ultra da quai ha el preparà stgatlàs per la redacziun. Guarda er alinea 1.4.1.

Annetta Zini ha lavorà tar nus dals 4 da fanadur enfin ils 26 d'avust, ils 23 da settember ed ils 13, 14 e 20 d'october. Ella ha excerptà al computer il cudesch LERCIER, Nuas duas, e per part er ils cudeschs CAMENISCH, L'auter, HENDRY, Saracens, DARMS, Raqu. 2, e KLAINGUTI, Baschattas, plinavant l'artitgel W. EICHENHOFER, «Weitere Anmerkungen (V) zum 'Niev vocabulari romontsch sursilvan-tudestg' (NVRST)», en Ladinia 34, 67-114. Ultra da quai ha ella deponì en la cartoteca maistra cartas da chavazzins e renviaments, excerpts occasionals, ils excerpts da l'artitgel W. EICHENHOFER, «Weitere Anmerkungen (V) zum 'Niev vocabulari romontsch sursilvan-tudestg' (NVRST)», en Ladinia 34, 67-114, e quels dals cudeschs CADOLA, Sumfils, LERCIER, Nuas duas, HENDRY, Saracens, e DARMS, Raqu. 2. Ella ha era deponì en il bloc etimologic excerpts occasionals ord differentas ovras. Ultra da quai ha ella scrit giu al computer la part dal cudesch HENDRY, Saracens, che nus na possedeavan anc betg en versiun digitala. Ella ha era preparà stgatlàs per la redacziun e fatg excerpts per l'index tudestg dal tom 13 dal DRG. Guarda er alineas 1.4.1. ed 1.5.

4. Publicaziuns (senza DRG), servetschs, projects

4.1. Annalas 124 (2011)

4.1.1. Impaginaziun

Alexa Pelican e Brida Sac han impaginà las 440 paginas ed impundì per quai 208 uras.

4.1.2. Spediziun ed administraziun

Il settember avain nus tramess las Annalas 124 a las abunentas ed als abunents. La spediziun e la controlla dals pajaments èn vegnidas fatgas da nossas assistentas da redacziun.

4.1.3. Bibliografia

Juliana Tschuor ha cumpilà la bibliografia rumantscha per las Annalas 124 (2011).

4.1.4. Sustegn

Dapi l'ediziun da las Annalas 120 (2007) vegn l'ediziun da questa retscha scientifica sustegnida da la Pro Helvetia cun ina contribuziun da 10'000.- francs. Quests

daners èn d'impunder per onuraris da la redacziun sco era da las auturas e dals auturs da las singulas contribuziuns. La partiziun Promoziun da la cultura dal Grischun ha sustegnì l'ediziun da las Annalas 124 cun ina contribuziun da 5'000.- francs, e la Lia Rumantscha ha contribuì in import da 7'000.- francs. A tuts trais donaturs engraziain nus grondamain per lur impurtantas contribuziuns per pudair publitgar las Annalas.

4.2. *Bibliografia Vox Romanica*

Juliana Tschuor ha cumpilà la bibliografia rumantscha per la Vox Romanica 70 (2011).

4.3. *Register electronic da las Annalas*

Ils 9 da december 2010 avain nus mess online il register electronic da las Annalas. Dapi lura è quel cuntanschibel sin l'adressa www.annalas.ch. L'onn 2011 ha Duri Denoth, Sent, perfecziunà ed optimà quest register en quai che riguarda l'applicaziun tecnica. Guarda er alinea 5.7.15.

4.4. *Register electronic da las Fontaunas da dretg romontschas*

L'onn 2009 è vegnidas fatgas las endataziuns per il register electronic dal cudesch «Fontaunas da dretg romontschas ord igl anteriur territori grischun dalla Ligia dalla Casa da Dieus e dalla Ligia Grischa», edì da la Societad Retorumantscha l'onn 2007 sco tom 17 da la retscha scientifica Romanica Rætica. La primavaira e stad 2011 ha Duri Denoth, Sent, fatg la lavur da svilup e d'implementaziun per metter il register en l'internet. Nus avain mess online il register per diever gratuit dad in e scadin ils 23 da november. Dapi lura è quel cuntanschibel sin l'adressa www.annalas.ch/fontaunas. Guarda er alinea 5.7.16.

4.5. *DVD «Fibla Romantscha» (1921)*

Il settember avain nus producì ina DVD da la «Fibla Romantscha», cumparida l'onn 1921. Autur dal cudesch è Steafan Loringett (1891-1970), las illustraziuns èn da Giovanni Giacometti (1863-1933). Questa DVD ha il numer 5 en la retscha «Cudeschs digital», lantschada da l'Institut dal DRG l'onn 2007. La retscha cumpiglia fin ussa sis publicaziuns. Guarda er alinea 5.7.10.

4.6. *DVD «Da Tschlin a Tschamut»*

Il december è cumparida la segunda publicaziun da l'Institut dal DRG en la retscha «Archiv da fotografias», cumenzada l'onn 2006 cun la DVD «Sguards vers il passà – Blicke in die Vergangenheit». La nova publicaziun ha il titel «Da Tschlin a Tschamut» e cumpiglia ca. 500 fotografias da bajetgs, chasas e vischnancas rumantschas u anteriuramain rumantschas. Ella cuntogna tut las fotografias ch'èn vegnidas publitgadas l'onn 2010 en La Quotidiana en connex cun il giubileum «125 onns Societad Retorumantscha» sin las paginas «Or da la fototeca dal DRG» e bleras ulteriuras che nus avain agiuntà per la publicaziun da la DVD. La DVD «Da Tschlin a Tschamut» è il product d'ina collavuraziun tranter La Quotidiana, il Radio Rumantsch e l'Institut dal DRG. Guarda er alinea 5.7.11.

4.7. *Romanica Rætica 19*

L'avust è la Romanica Rætica 19 sortida da la stampa. Ella ha il titel «Andri Peer. Essais, corrispondenza e critica 1947-1994». Il cudesch è vegnì preschentà a Lavin

ils 30 d'avust en il rom dal Colloqui retoromanistic 2011, plinavant er ils 5 da november a Domat a chaschun dals 21. Dis da litteratura. Guarda er ainea 5.7.13.

4.8. *Romanica Rætica 20*

Il fanadur è la Romanica Rætica 20 cumparida. Il cudesch ha il titel «Jon Pult. Pleds e scrits – Reden und Schriften» e cuntogna contribuziuns da differentas auturas e differentes auturs. El è vegnì preschentà a Sent ils 6 d'avust a chaschun da la Festa centenaria Jon Pult, plinavant er ils 5 da november a Domat en il rom dals 21. Dis da litteratura. Guarda er ainea 5.7.14.

4.9. *Publicaziun da l'ASSMS «Rätoromanische Volkslieder aus der mündlichen Tradition»*

Il december ha l'Academia svizra da scienzas moralas e socialas (ASSMS) publictà en sia retscha «Sprachen und Kulturen» il tom 3 cun il titel «Rätoromanische Volkslieder aus der mündlichen Tradition». La publicaziun sa basa sin il material da chanzuns popularas rumantschas ord il relasch dad Alfons Maissen (1905–2003). Auturs da quest'ovra èn Iso Albin e Cristian Collenberg. Guarda er aineas 5.5 e 5.7.18.

4.10. *Cumissium da nomenclatura*

Carli Tomaschett e Kuno Widmer èn commembers da la Cumissium da nomenclatura dal chantun Grischun. Kuno Widmer è stà occupà 10 uras cun lavurs da translaziun, controlla e correctura per la part rumantscha da las «Toponymische Richtlinien der Schweiz» (ediziun 2010) dal «Bundesamt für Landestopografie swisstopo» a Wabern. Carli Tomaschett n'ha gì naginas incumbensas l'onn 2011.

4.11. *Curatorium Vox Romanica*

L'Institut dal DRG è ex officio commember da questa instituziun. Sco cassier ha Carli Tomaschett impundì 26 uras per lavurs administrativas, contabilitad e pajaments.

4.12. *Assistenza ad examens*

Ils 20 e 22 da zercladur ha nossa documentalista Violanta Spinaz assistì sco experta per il rom rumantsch als examens finals da la Scuola mercantila Surselva a Glion.

5. *Relaziuns publicas*

5.1. *Visitaz*

En il decurs da quest onn han 209 personas visità noss institut per prender invista da la ritga documentaziun da quel e da nossa lavur.

Ils 20 da schaner ha Christine Holliger, la nova bibliotecara chantunala, fatg ina visita a noss institut. Ella è vegnida accumpagnada da Gion Lechmann, il rectur da la Scuola chantunala grischuna e commember da la suprastanza da la Societad Retorumantscha. Carli Tomaschett ha preschentà nossa lavur e la documentaziun da noss institut. Plinavant è vegnì discutà davart pussaivladads da collavuraziun tranter la Biblioteca chantunala e l'Institut dal DRG. Guarda er aineas 5.4. e 5.5.

Il 1. da favrer han Franco Lurà, il directur dal Centro di dialettologia e di etnografia a Bellinzona, ed ils commembers da la redacziun dal Vocabolario dei dialetti della Svizzera italiana Mario Frasa e Lidia Nembrini visità noss institut per sa laschar orientar davart noss project «Digitales Wörtermuseum» e per evaluar las pussaivladads da collavuraziun e da sustegn vicendaivel, spezialmain sin il champ tecnic.

Ils 9 da favrer ha Matthias Grünert preschentà noss institut e nossa lavur a Tomoya Sakaguchi, in student da linguistica generala a l'universitad da Kyoto (Giappun) che ha passentà insaquants mais en Svizra per approfondar sias enconuschientschas dal linguatg rumantsch.

Ils 28 da mars ha Silvana Derungs retschet en noss institut 14 scolaras e scolars dal curs da rumantsch facultativ ladin-vallader da la Scola chantunala grischuna cun lur magister Chasper Pult.

Ils 31 da mars han Kuno Widmer e Marga A. Secchi preschentà noss institut e nossa lavur a 20 scolaras e scolars da la classa 6 Ge da la Scola chantunala grischuna cun lur magisters Chasper Pult e Werner Carigiet.

Ils 2 d'avrigl han 18 dunnas da l'Associazion Svizra da las Academicas visità l'Institut dal DRG a chaschun da la radunanza da delegadas da l'unìun numnada a Cuira. Carli Tomaschett e Violanta Spinaz han preschentà l'institut e sia documentaziun.

Ils 4 d'avrigl han 8 personas da la FLEV (Föderalistische Union Europäischer Volksgruppen) fatg ina visita a noss institut. Ellas èn vegnidas accompagnadas dad Urs Cadruvi, il secretari general da la Lia Rumantscha. Carli Tomaschett ha preschentà nossa lavur e la documentaziun da noss institut.

Ils 11 d'avrigl ha Kuno Widmer retschet en noss institut 13 studentas e students da la partiziun rumantscha (scolaziun per scola primara) da la Scola auta da pedagogia dal Grischun cun lur magistra Esther Krättli.

Ils 15 da zercladur ha Silvana Derungs preschentà noss institut e nossa lavur a 16 scolaras e scolars da la classa 4 Ge (classa bilinga) da la Scola chantunala grischuna cun lur magistra Flurina Peper e lur magister Werner Carigiet.

Ils 21 da zercladur han 6 personas dal Servetsch da translaziuns dal chantun Grischun visità noss institut. Carli Tomaschett e Nadia Caduff Anrig han preschentà la documentaziun da quel e nossa lavur.

Ils 4 d'october ha Silvana Derungs preschentà noss institut e nossa lavur a 17 scolaras e scolars da la classa 4 Gh da la Scola chantunala grischuna cun lur magistra Johanna Ryser e lur magister Claudio Vincenz.

Ils 7 d'october han 20 scolaras e scolars da la classa 4 Gg da la Scola chantunala grischuna visità l'Institut dal DRG cun lur magisters Willi Aeberhard e Martin Camenisch. Silvana Derungs ha fatg la guida.

Ils 17 d'october han Kuno Widmer e Violanta Spinass preschentà noss institut e sia documentaziun a Curdin Lansel, l'inspectur da scola dal district Engiadina-Val Müstair.

Il 1. da november ha dunna Corina Crüzer, studenta a la Scola auta da pedagogia dal Grischun, passentà in di en noss institut sco part d'ina emna da studi cun il tema «Eivna da cultura – rumantsch». Kuno Widmer l'ha preschentà noss institut e nossa lavur.

Ils 4 da november han Ofelia Toler e Philippe Maurer, scolasts a la Scola chantunala da Küsnacht (ZH), visità l'Institut dal DRG. Kuno Widmer ha preschentà la documentaziun da quel e nossa lavur.

Ils 7 da november han 7 persunas dal Club da Kiwanis Surselva fatg ina visita a noss institut. Carli Tomaschett ha preschentà nossa lavur e la documentaziun da noss institut.

Ils 12 da november ha Carli Tomaschett preschentà noss institut e nossa lavur a 4 persunas dal Cuors romantsch da Turitg cun lur magister Remo Arpagaus.

Ils 15 da november han Martin Michel, substitut dal manader da l'Uffizi per la furnaziun media-superiura dal Grischun, ed Erich Schneider, mainafatschenta da l'Academia Rætica cun sedia a Tavau, visità noss institut. Il charedactur Carli Tomaschett ha preschentà l'institut, sia documentaziun e nossa lavur.

Ils 30 da november ha Kuno Widmer retschet en noss institut 27 scolaras e scolars da las classas 5G, 6G, 5H e 6H da l'Academia Engiadina a Samedan cun lur magistras Sidonia Klainguti ed Angela Henkel.

Ils 5 da december ha Silvana Derungs preschentà noss institut e nossa lavur a 12 scolaras e scolars da la classa FH2 da la Scola mercantila Surselva, Glion, cun lur magister Aluis Tambornino.

5.2. Infurmaziuns

Nus avain dà infurmaziuns a bucca ed en scrit a 260 persunas, impundend per quai 438 uras.

5.3. Congress, colloquis, occurrenzas, represchentaziuns

Ils 4 da favrer han Carli Tomaschett, Ursin Lutz, Silvana Derungs, Nadia Caduff Anrig e Violanta Spinass fatg ina visita en la Chasa Rumantscha a Cuir, la sedia da la Lia Rumantscha, per prender invista da las localitads renovadas. La chaschun èn stads ils dis da las portas avertas da la Lia Rumantscha ils 4 e 5 da favrer.

Ils 9 d'avrigl ha Carli Tomaschett represchentà l'Institut dal DRG a la festa «30 onns MGR» (Museums Grischuns) ad Andeer.

Il 1. da zercladur ha Carli Tomaschett represchentà l'Institut dal DRG a la radunanza dal curatori da la «Forschungsbibliothek Jakob Jud» a Turitg.

Ils 6 d'avust èn Carli Tomaschett, Kuno Widmer, Silvana Derungs, Violanta Spinass ed il president da la Societad Retorumantscha, Cristian Collenberg, sa participads a la Festa centenaria Jon Pult a Sent.

Ils 13 d'avust ha Carli Tomaschett prendì part a la dieta «Die Galerie am Splügenpass», organisada da l'Institut grischun per la perscrutaziun da la cultura a Spligia.

Ils 27 d'avust è Carli Tomaschett sa participà a la dieta «Gesellschaft und Recht im Alpenrheintal», organisada dal «Historischer Verein des Kantons St. Gallen» e da l'Institut grischun per la perscrutaziun da la cultura a Buchs.

Ils 29–31 d'avust han Carli Tomaschett, Marga A. Secchi, Matthias Grünert, Kuno Widmer, Ursin Lutz e Silvana Derungs prendì part al Colloqui retoromanistic 2011, organisà da prof. dr. Georges Darms a Lavin. Guarda er ainea 5.9.

Ils 16 da settember èn Carli Tomaschett, Matthias Grünert e Violanta Spinass sa participads a la dieta «Kulturtransfer über die Alpenpässe», organisada da l'Institut grischun per la perscrutaziun da la cultura e da l'Uniu Parc Ela a Savognin. Guarda er ainea 5.9.

Ils 4, 5 e 6 da november han ils 21. Dis da litteratura gì lieu a Domat. Nossa assistenta scientifica Silvana Derungs fa part dal comité d'organisaziun. Als Dis da litteratura èn er Carli Tomaschett, Kuno Widmer, Matthias Grünert e Violanta Spinass stads preschents per part.

Il 1. ed ils 2 da december èn Ursin Lutz, Matthias Grünert e Silvana Derungs sa participads a la dieta «Netzwerktreffen Dialektlexikographie», organisada dal Schweizerisches Idiotikon a Rorschacherberg. Guarda er ainea 5.9.

5.4. Exposizun davart il DRG en la Biblioteca chantunala dal Grischun

En collavuraziun cun la Biblioteca chantunala dal Grischun a Cuira ha l'Institut dal DRG realisà en quella in'exposiziun cun il titel «'Poz felti pulagias!' stgatlàs e stgazis – Schachteln und Schätze – scatole e scoperte». L'exposiziun ha dà ina invista en la rimnada dal linguatg rumantsch e mussà ulteriurs stgazis or dal DRG. Ella ha durà dals 11 da matg fin ils 7 d'october. A chaschun da la vernissascha dals 11 da matg ha il chouredatur, Carli Tomaschett, fatg il referat d'avertura, Silvana Derungs, l'incumbensada dal DRG per la realisaziun da l'exposiziun, ha dà ina introducziun en l'exposiziun. En duas occurrenzas accompagnantas han referì Chasper Pult, il vicepresident da la Societad Retorumantscha, ils 14 da zercladur («Dialas Ramassan Giglidras – Bergfeen lesen Preiselbeeren. Das DRG als Quelle von Wortgeschichten») e Silvana Derungs ils 30 da zercladur («Amur e dolur – Lieb' und Leid. Lieb- und Leidvolles aus dem DRG»). Guarda er aineas 5.7.4. e 5.9.

5.5. Exposizun davart la collecziun da chanzuns popularas rumantschas ord il relasch dad Alfons Maissen en la Biblioteca chantunala dal Grischun

En collavuraziun cun la Biblioteca chantunala dal Grischun a Cuira e l'Institut grischun per la perscrutaziun da la cultura ha l'Institut dal DRG realisà en la Biblioteca chantunala dal Grischun in'exposiziun cun il titel «Tgei fortuna ei la

mia – wie schön, mein Schatz, dich hier zu sehen’. So klingen die Weisen aus den alten Volksliedsammlungen». L’exposiziun ha preschentà la collecziun da chanzuns popularas rumantschas ord il relasch dad Alfons Maissen (1905–2003). Questa collecziun sa chatta en l’Institut dal DRG sco emprast a temp illimità da la Societad svizra per las tradiziuns popularas cun sedia a Basilea. Il concept da l’exposiziun è vegnì elavurà e realisà dad Iso Albin, Cristian Collenberg e Silvana Derungs. La vernissascha da l’exposiziun cun referats dad Iso Albin, Cristian Collenberg e Marius Risi, cun ina introducziun en l’exposiziun da Silvana Derungs e cun producziuns musicalas da la sopranista Christina Riesch ha gì lieu ils 23 da november. A chaschun da la vernissascha è era vegnida preschentada la staziun auditiva da la Fonoteca Naziunala Svizra (sedia a Lugano) che sa chatta en la Biblioteca chantunala dal Grischun. L’exposiziun dura dals 23 da november fin il favrer 2012. Guarda er alineas 4.9. e 5.7.6.

5.6. Cudesch «*mntognas magicas*»

Il cudesch «*mntognas magicas*» da Gabriela Holderegger e Jano Felice Pajarola, edì dal Südostschweiz Buchverlag e da la Lia Rumantscha e cumparì l’october, cuntogna sin pagina 225 ina curta preschentaziun da l’Institut dal DRG. Guarda er alinea 5.9.

5.7. *Medias (radio e televisiun, gasettas, periodicas)*

5.7.1. *Preschentaziun da l’Institut dal DRG*

En il supplement «*Weiterbildung in der Südostschweiz*», agiuntà a las gasettas «*Die Südostschweiz*» e «*Bündner Tagblatt*» dals 9 da mars 2011, è l’Institut dal DRG vegnì preschentà curtamain sin las paginas 5 e 7.

5.7.2. *Film «‘Jeu sun arrivaus’ – Felix a La Palma*»

Ils 20 da mars ha la Televisiun Rumantscha emess il film dad Andreas Joos e Maria Cadruvi cun il titel «*‘Jeu sun arrivaus’ – Felix a La Palma*», in purtret da Felix Giger, l’anteriur redactor e charedactor dal DRG che viva dapi sia pensiun l’onn 2010 sin l’insla canaria La Palma.

5.7.3. *Cudesch «Trun – vargau e present»*

En il Bulletin ASSMS nr. 3, 2011 (pagina 36), è cumparida ina curta preschentaziun dal cudesch «*Trun – vargau e present*», sortì da la stampa il favrer 2011. Il charedactor dal DRG, Carli Tomaschett, è in dals quatter auturs da quest cudesch. Guarda er alinea 5.9.

5.7.4. *Exposizun davart il DRG en la Biblioteca chantunala dal Grischun*

Davart l’exposiziun sur dal DRG en la Biblioteca chantunala dal Grischun (dals 11 da matg fin ils 7 d’october) e las occurrenzas accumpagnantas han las medias rapportà sco suonda: BT. 2011, 121, 6.2–3 («*Dicziunari Rumantsch Grischun. Schachteln und Schätze*»); LQ. 2011, 87, 2.1–5 («*‘Poz felti pulagias!’ – stgAtlas e stgAzis*»); LQ. 2011, 88, 12.5 («*La Biblioteca chantunala dal Grischun. Occurrenzas actualas*»); SO. 2011, 124, 11.1 («*DRG bietet Einblick in seine Arbeit*»); Bündner Nachrichten 2011, 18, 2.1–2 («*‘Poz felti pulagias!’ – Schachteln und Schätze*»); SO. 2011, 129, 9.2–5 («*Einblick in die Schachteln und Schätze des Dicziunari*»); BT. 2011, 129, 9.2–4 («*Ein Blick in die Schatzkiste Romanisch*»); LQ. 2011, 92,

16.1-3 («Buna invista en la lavur dal Diczunari Rumantsch Grischun»); Newsletter mensila electronica (edizium matg 2011, pag. 2) da l'Academia svizra da ciencias morales e socialas («'Poz felti pulagias!' – Schachteln und Schätze»); LQ. 2011, 110, 11.1 («Referat da C. Pult: Dialas ramassan giglidras»); BT. 2011, 160, 9.1 («Unterhaltsame Plauderei mit Pult»); LQ. 2011, 118, 2.1-2 («Amur e dolur en il DRG»); Die Südostschweiz am Sonntag 2011, 172, 6.1 («Liebesleben in Romanischbünden»); BT. 2011, 178, 3.1 («Blattschuss») e 23.1 («Romanische Liebesgeschichten»); LQ. 2011, 152, 8.1-5 («Amur e dolur van gugent ensemen»); Engadiner Post/Posta Ladina 2011, 93, 7.3-5 («Amur e dolur van gugent insembel»). La Radiotelevisione svizra di lingua italiana ha rapportà davart l'exposiziun en l'emissiun da radio Grigioni Sera da mesemna, ils 18 da matg.

5.7.5. *Contribuziun a la televisiun davart la fototeca dal DRG*

Ils 14 da fanadur ha dunna Maria Jannuzzi da la Radiotelevisione svizra di lingua italiana realisà en l'Institut dal DRG ensemen cun nossa documentalista Nadia Caduff Anrig ina contribuziun per la televisiun davart la fototeca dal DRG. La contribuziun è vegnida emessa il medem di en l'emissiun Telegiornale da las 20.00.

5.7.6. *Exposiziun davart la collecziun da chanzuns popularas rumantschas ord il relasch dad Alfons Maissen en la Biblioteca chantunala dal Grischun*

Contribuziuns davart l'exposiziun sur da la collecziun da chanzuns popularas ord il relasch dad Alfons Maissen en la Biblioteca chantunala dal Grischun (dals 23 da november fin il favrer 2012) e la vernissascha da quella èn cumparidas en: LQ. 2011, 222, 11.1-4 («Tgei fortuna ei la mia – wie schön, mein Schatz, dich hier zu sehen»); Newsletter mensila electronica (edizium november 2011, pag. 6) da l'Academia svizra da ciencias morales e socialas («Tgei fortuna ei la mia – wie schön, mein Schatz, dich hier zu sehen»); SO. 2011, 320, 11.1 («Schau zu Maissens Volksliedsammlung»); LQ. 2011, 230, 20.4-6 («Avertura exposiziun d'Alfons Maissen en Biblioteca chantunala»); BT. 2011, 323, 23.2-5 («Volksliedsammlung über Website zugänglich»); SO. 2011, 324, 11.1-5 («Kantonsbibliothek zeigt den Liederschatz Alfons Maissens»); kultchur, Nr. 24, Winter 2011, 23.2 («Tgei fortuna ei la mia – wie schön, mein Schatz, dich hier zu sehen»). Plinavant è vegnì rapportà davart l'exposiziun e la vernissascha da quella en l'emissiun Telesguard da la Televisiun Rumantscha dals 23 da november, en las emissiuns dal Radio Rumantsch Cultura dals 22 da november e Resun dals 24 da november, ulteriuramain en las emissiuns da Schweizer Radio DRS Regionaljournal Graubünden dals 22 da november, swisstip dals 24 da november e DRS 2 aktuell dals 29 da november.

5.7.7. *Il pled rumantsch 2011*

Il december han Radio e Televisiun Rumantscha (RTR) e La Quotidiana (LQ) tschernì «Il pled rumantsch 2011». Propostas han pudì vegnir inoltradas da mez november fin ils 6 da december. La giuria è sa cumponida da represchentantas e represchentants da RTR, da La Quotidiana, da l'Institut dal DRG, da la Lia Rumantscha e da l'Uniun per la litteratura rumantscha. Ursin Lutz ha represchentà l'Institut dal DRG, Silvana Derungs l'Uniun per la litteratura rumantscha.

5.7.8. *Preschentaziun dals fascichels*

En LQ. 2011, 75, 11.1-5, ha Arnold Spescha preschentà il fascichel dubel 171/172 cun il titel «Maria da Diu, tgi che mal marida, mai emblida», Jano Felice Pajarola en SO. 2011, 126, 6.2-5, cun il titel «Frischgeschlöpft, Frühlings Schnee und faule Kerle».

Lorschla Natalia Caprez ha preschentà il fascichel dubel 173/174 cun il titel «Marus e marusas, mas-chalchs e mas-chels stan jent a maschun» en LQ. 2011, 154, 2.1-5. En BT. 2011, 178, 23.2-5, ha Sabrina Bundi preschentà il medem fascichel dubel cun il titel «Von Märtyrern, Liebhabern und anderen Mannsbildern», plinavant Jano Felice Pajarola en SO. 2011, 204, 5.2-5, cun il titel «Von Brottöchern und einstürzenden Burgmauern».

Gion Tscharner, Zernez, ha preschentà ils onns 2005-2010 ils fascichels dal DRG en La Quotidiana en ritmus alternant cun Arnold Spescha, Pigniu/Cuira. Nus engraziain a Gion Tscharner per sias interessantas preschentaziuns da noss fascichels durant sis onns. Il pensum da preschentar ils fascichels dal DRG sco successura da Gion Tscharner ha surpiglià Lorschla Natalia Caprez, Ftan/Cuira.

5.7.9. *Preschentaziun da las Annalas 124*

Jano Felice Pajarola ha preschentà las Annalas 124 en SO. 2011, 292, 11.1-5 («Spannendas caussas», Passionen und Butterfasskabarets»), Dumenic Andry en LQ. 2011, 247, 2.1-5 («Las Annalas 124/2011 - Üna sfögliada»).

5.7.10. *DVD «Fibla Romontscha» (1921)*

La DVD «Fibla Romontscha», producida da l'Institut dal DRG, è vegnida preschentada en: BT. 2011, 250, 8.5 («Romanische 'Fibla' auf DVD»); Newsletter mensila electronica (ediziun settember 2011, pag. 11-12) da l'Academia svizra da scienzas moralas e socialas («Publikationen - Publications: Die 'Fibla Romontscha' auf DVD erhältlich»); LQ. 2011, 188, 12.1-3 («La 'Fibla Romontscha' sin DVD»); SO. 2011, 274, 8.1 («'Fibla Romontscha' auf DVD erhältlich»). Plinavant ha la Televisiun Rumantscha preschentà curtamain la DVD en sia emissiun Telesguard dals 13 da settember ed ultra da quai en ina contribuziun cun Gion Deplazes en il Telesguard dals 5 d'october.

5.7.11. *DVD «Da Tschlin a Tschamut»*

Contribuziuns davart la DVD «Da Tschlin a Tschamut», producida da l'Institut dal DRG, èn cumparidas en: LQ. 2011, 239, 11.1-2 («Da Tschlin a Tschamut». Nova DVD cun fotografias veglias da vischnancas grischunas»); Die Südostschweiz am Sonntag 2011, 346, 6.2-5 («Mit dem Dicziunari unterwegs 'von Tschlin bis Tschamut'»); BT. 2011, 348, 21.1 («DVD mit Fotos von Bündner Gemeinden»); Newsletter mensila electronica (ediziun december 2011, pag. 6) da l'Academia svizra da scienzas moralas e socialas («Publikationen - Publications: 'Da Tschlin a Tschamut' - die neue DVD mit alten Fotografien von Bündner Gemeinden»).

5.7.12. *Romanica Rætica 18*

Preschentaziuns e recensius da la Romanica Rætica 18, sortida da la stampa il november 2010, èn cumparidas en: Engadiner Post/Posta Ladina 2011, 12, 8.1-3 («Üna critica da la critica litterara ladina»); LQ. 2011, 26, 11.1-4 («Üna

critica da la critica litterara ladina. Clà Riatsch, *Die Stimmen des Windes: Zum Engadin-Mythos bei Andri Peer*); Annalas 124 (2011), 365-368 («Clà Riatsch, *Die Stimmen des Windes. Zum Engadin-Mythos bei Andri Peer*, Romanica Rætica 18, Chur, 2010»). Il Radio Rumantsch ha emess en sia emissiun Cultura dals 7 da favrer 2011 in discurs davart l'ovra cun l'autur da quella, Clà Riatsch.

5.7.13. *Romanica Rætica 19*

Preschentaziuns e recensius da la Romanica Rætica 19 èn cumparidas en: LQ. 2011, 162, 2.3-5 («Romanica Rætica 19: Andri Peer»); Newsletter mensila electronica (ediziun settember 2011, pag. 11) da l'Academia svizra da ciencias moralas e socialas («Publikationen - Publications: Andry Dumenic (et. al.) 'Andri Peer - Essais, correspondenza e critica 1947-1994'»); LQ. 2011, 207, 9.1-5 («Davart las preoccupaziuns d'ün vair poet»); LQ. 2011, 216, 6.1-5 («Da martuffels e parfüms tuorbels»); BT. 2011, 345, 23.2-5 («Andri Peer ergründen»); Passim 9 (2011), 15.2-3 («Der Materialienband zu Andri Peer erscheint in der Reihe Romanica Rætica der Societad Retorumantscha»).

5.7.14. *Romanica Rætica 20*

Contribuziuns davart la Romanica Rætica 20 e la Festa centenaria Jon Pult ils 6 d'avust a Sent èn cumparidas en: LQ. 2011, 145, 8.1-2 («Pleds e scrits - Reden und Schriften. Ina nova ediziun rumantscha davart Jon Pult»); LQ. 2011, 149, 1.1-2 («Sent festagescha cudesch davart Jon Pult»), e 9.1-5 («Üna festa chi vess plaschü a nos bap»); SO. 2011, 212, 5.2-5 («Was Jon Pult zu sagen hatte, ist noch heute relevant»); LQ. 2011, 151, 1.3 («Festa in memoria da Jon Pult»), e 7.1-5 («Fich commovent per nossa famiglia»); LQ. 2011, 152, 9.3-5 («I füt' na fest' a Sent - das war so herrlich»); LQ. 2011, 155, 14.1-5 («Cun ferma speranza da nouva cumünanza»); Newsletter mensila electronica (ediziun avust 2011, pag. 9) da l'Academia svizra da ciencias moralas e socialas («Publikationen - Publications: Rico Valär (ed.), Jon Pult. Pleds e scrits - Reden und Schriften»). Il Radio Rumantsch ha rapportà davart la Festa centenaria Jon Pult a Sent en sias emissiuns «Sas anc ... ? - La discussiun» e Magazin da mezdi da sonda, ils 6 d'avust.

5.7.15. *Register electronic da las Annalas*

En la Terra Grischuna nr. 1 da l'onn 2011 è vegnì fatg attent sin pagina 49 al register electronic da las Annalas, accessibel gratuitamain sur l'internet per in e seadin a partir dals 9 da december 2010 («Annalas' auf dem Netz»). Plinavant è cumparì en las Annalas 124 (2011), 381-385, in artitgel da Duri Denoth davart quest register electronic («Grazia al nov register da las Annalas sin internet èn las Annalas ussa pli accessiblas per mintgin»).

5.7.16. *Register electronic da las Fontaunas da dretg romontschas*

Contribuziuns davart il register electronic da las Fontaunas da dretg romontschas èn cumparidas en: LQ. 2011, 228, 11.4-5 («Register da las 'Fontaunas da dretg romontschas' online»); BT. 2011, 322, 11.2-3 («Fontaunas da dretg romontschas'. Neues Online-Register»); SO. 2011, 323, 7.5 («Alte Rechtsquellen erhalten Online-Index»); LQ. 2011, 238, 2.1-5 («Fontaunas da dretg rumontschas - cun in nov register»); Newsletter mensila electronica (ediziun december 2011, pag. 2) da

l'Academia svizra da ciencias morales e socialas («Online-Register der 'Fontaunas da dretg romontschas'»).

5.7.17. *Nova pagina d'internet da l'Institut dal DRG*

La nova pagina d'internet da l'Institut dal DRG è vegnida preschentada en: LQ. 2011, 204, 11.1-3 («Il DRG ha ina nova pagina d'internet»); BT. 2011, 288, 5.1 («Dicziunari Rumantsch auf neuer Website»); Newsletter mensila electronica (edizium november 2011, pag. 2) da l'Academia svizra da ciencias morales e socialas («Das Institut dal DRG mit neuem Internetauftritt»).

5.7.18. *Publicaziun da l'ASSMS «Rätoromanische Volkslieder aus der mündlichen Tradition»*

La publicaziun «Rätoromanische Volkslieder aus der mündlichen Tradition» è vegnida preschentada en la Newsletter mensila electronica (edizium december 2011, pag. 6) da l'Academia svizra da ciencias morales e socialas («Publikationen – Publications: Rätoromanische Volkslieder aus der mündlichen Tradition. Aus der Schwerpunktreihe 'Sprachen und Kulturen', von Iso Albin und Cristian Collenberg»).

5.8. *Regals*

5.8.1. *Regals a la biblioteca*

Nus retschavain mintg'onn ina gronda quantidad da cudeschs, brochuras, artigels (separats) euv. da las auturas e dals auturs sezs, da las chasas edituras u dad autras donaturas e donaturs. Quest material integrain nus sa chapescha en nossa biblioteca, sch'i na sa tracta betg da dublettas e triplettas. Quellas dain nus vinavant a studentas e students u ad autras persunas interessadas u las barattain per titels che ans mancan. Quest onn avain nus retschavì 750 exemplars da las suandantas donaturas e dals suandants donaturs: Kuno Widmer 235 expl., dr. Clau Solèr 112 expl., Universitad da Turitg 112 expl., dr. Felix Giger 44 expl., Pia Camastral 38 expl., prof. dr. Arnold Spescha 25 expl., Albert Wespi 21 expl., Ernst Bromeis 17 expl., Nadia Caduff Anrig 17 expl., Turtè Arquisch 13 expl., Giachen Capaul 12 expl., Rosina Caduff 8 expl., Elisa Foppa 7 expl., Kulturarchiv/Kulturhaus Rosengarten Grüsch 6 expl., Tgira da monuments Grischun 6 expl., Hans-Peter Schreich 6 expl., Forschungsbibliothek Jakob Jud 5 expl., Gieri Luzi 4 expl., Südostschweiz Print 4 expl., Istitut Ladin Micurà de Rü 3 expl., Uffizi per la scola populara ed il sport, Meds d'instrucziun dal Grischun 3 expl., Urs Simeon-Bläsi 1 CD-ROM (chanzuns da Gion Duno Simeon), ed autras persunas singulas u instituziuns 51 expl.

5.8.2. *Regals a la fototeca*

Nus avain retschavì singulas fotografias da differentas persunas per integrar en la fototeca.

5.9. *Referats, publicaziuns*

Carli Tomaschett:

- *Das Dicziunari Rumantsch Grischun – eine Schatzkammer rätoromanischer Sprache und alpiner Kultur.* Referat a chaschun da l'avertura da l'exposiziun

«Poz feltz pulagias!» stgatlaz e stgazis – Schachteln und Schätze – scatole e scoperte» ils 11 da matg en la Biblioteca chantunala dal Grischun a Cuira.

- Artitgels en il cudesch: Trun – vargau e present. Trun 2011. *Il Fondo da spenda* (49–51), *Las Sorts Sogn Mattias* (51–52), *Il Spital* (52–54), *Habitadis bandunai* (59–62), *Emigraziun ed immigraziun* (62–70), *Explotaziun da minerals* (154–159), *Puresser* (168–171), *Il Club da ballapei* (240–250), *Bovas e lavinas* (268–272), *Nums locals* (276–293), *Schlatteinas* (296–305), *La Mumelsia* (332–333), *Scamond da prender si jasters per diesch onns* (334–335).

Matthias Grünert:

- *La questione ladina – Bündnerromanisch und Norditalienisch*. Seminari a l'università da Turitg, semester da primavaira 2011 (ensemien cun Michele Loporcario e Stephan Schmid).
- *SMS rumantschs – in nov sguard sin la lingua da mintgadi*. Seminari a l'università da Turitg, semester d'atun 2011.
- *Ein Gesetz allein vermag keine Sprache zu retten*. – En: SO. 2011, 169, 4.2–5.
- *L'influenza dil talian el romantsch*. Seminari e referat ils 27 da fanadur a Laax en il rom dal Cuors romantsch sursilvan 2011 (17–30 da fanadur).
- *Italianismen im Bündnerromanischen. Lehngut in Lexemverbänden und Wortformenparadigmen*. Referat ils 30 d'avust a Lavin en il rom dal Colloqui reto-romanistic 2011 (28–31 d'avust).
- *Wandernde Wörter: Italianismen im Bündnerromanischen*. Referat ils 16 da settember a Savognin en il rom da la dieta «Kulturtransfer über die Alpenpässe», organisada da l'Institut grischun per la perscrutaziun da la cultura e da l'Uniu Parc Ela.
- *Cumparegliaziuns che van zop. Il rumantsch ed autras linguas minoritaras*. – En: LQ. 2011, 174, 2.1–3.
- *Varietäten und Sprachkontakt in rätoromanischen SMS*. – En: ADRIAN STÄHLI/CHRISTA DÜRSCHIED/MARIE-JOSÉ BÉCUELIN (ed.), *SMS-Kommunikation in der Schweiz: Sprach- und Varietätengebrauch – Text messaging in Switzerland: Use of Languages and Varieties – La communication par SMS en Suisse. Utilisation de langues et variétés – La comunicazione mediante SMS in Svizzera: usi di lingue e varietà – La comunicaziun per SMS en Svizra: diever da linguas e varietads*, *Linguistik online* 48, 4/2011, 83–113 (http://www.linguistik-online.de/48_11/gruenert.pdf).
- *Aussenseiter punkto Englisch?* – En: SO. 2011, 327, 2.1–2.
- *Die Normalisierung im Dicziunari Rumantsch Grischun*. Referat il 1. da december en il rom da la dieta «Netzwerktreffen Dialektlexikographie», organisada dal Schweizerisches Idiotikon a Rorschacherberg.

Ursin Lutz:

- *'Digitales Wörtermuseum' – Das Digitalisierungsprojekt des Dicziunari Rumantsch Grischun (DRG)*. – En: *Bulletin ASSMS* (2011), nr. 3, 34–35.
- *Publikation 'Trun – vargau e present'*. – En: *Bulletin ASSMS* (2011), nr. 3, 36.

- *Ed ussa?* – En: LQ. 2011, 188, 12.1-3.
- *Zeichencodierung im Rätoromanischen Wörterbuch auf dem Weg zu Standards.* Referat ils 11 d’october en il rom dal workshop «Zeichen und ihre Visualisierung», organisà da la Arbeitsgruppe Elektronisches Publizieren da la Union der deutschen Akademien der Wissenschaften a Mainz (Germania).
- *Workflow DRG: Vom Zettel zum Faszikel.* Referat il 1. da december en il rom da la dieta «Netzwerktreffen Dialektlexikographie», organisada dal Schweizerisches Idiotikon a Rorschacherberg.

Silvana Derungs:

- *Cun tge meds linguistics reproduceschan ed imiteschan auturas ed auturs da la gasetta Punts il linguatg da giuventetgna?* Referat ils 14 da mars a la Scuola auta da pedagogia dal Grischun (partizium rumantscha, emprim onn da studi, scolaziun per scola primara).
- *‘Hey mann, Punts goes on!’ Cun tge meds vegn il linguatg da giuventetgna reproducì ed imità en la gasetta Punts?* – En: Annalas 124 (2011), 7-26.
- *Amur e dolor – Lieb’ und Leid. Lieb- und Leidvolles aus dem DRG.* Referat en connex cun l’exposiziun «Poz felti pulagias!» stgatlàs e stgatzis – Schachteln und Schätze – scatole e scoperte» ils 30 da zercladur en la Biblioteca chantunala dal Grischun a Cuira.
- *Igl um dalla buola.* – En: muntognas magicas. Glarus/Chur 2011, 61-62.
- *Das Dicziunari Rumantsch Grischun – eine Übersicht.* Referat il 1. da december en il rom da la dieta «Netzwerktreffen Dialektlexikographie», organisada dal Schweizerisches Idiotikon a Rorschacherberg.
- *Tge è in uman? La translaziun dad in’ovra mundiala è cumparida per rumantsch.* – En: LQ. 2011, 245, 9.1-5.

6. *Instanzas*

6.1. *Academia svizra da sciences moralas e socialas (ASSMS)*

Per l’onn 2011 ha la Cumissiun per ils vocabularis naziunals da la ASSMS concedì al project da perscrutaziun «Dicziunari Rumantsch Grischun» la summa dad 1’099’530.– francs (brev dals 9 da december 2010). Nus essan fitg engraziaivels a la ASSMS ed a la Cumissiun per ils vocabularis naziunals per lur bainvulientscha e lur grond sustegn. Guarda er alinea 2.6.4. Project «Digitales Wörtermuseum».

6.2. *Chantun Grischun*

Ils 11 da december 2009 avain nus inoltrà al chantun Grischun ina istanza per auzar sia contribuziun annuala a la Societad Retorumantscha da 100’000.– francs sin 125’000.– francs a partir da l’onn 2011. Nossa istanza ha gì success e nus engraziain grondamain al chantun Grischun per quest auzament da la contribuziun, in auzament ch’è da gronda impurtanza per il funcziunament da noss institut. In grond engraziament exprimim nus a Barbara Gabrielli, la manadra da l’Uffizi da cultura dal Grischun, ed ad Armon Fontana da la partizium Promozium da la cultura ch’èn sa fatgs fitg meritaivels en connex cun l’auzament da la contribuziun dal chantun Grischun a la Societad Retorumantscha.

6.3. *Cumissiun filologica dal DRG*

La Cumissiun filologica ha tegnì sia 133avla sesida sonda, ils 5 da favrer 2011, en las localitads dal DRG.

La redacziun engrazia per la lavur che la cumissiun, furmada da prof. dr. Georges Darms, president, dr. Hans-Peter Ehrliholzer, dr. Gunhild Hoyer, prof. dr. Hans Stricker, Marianna Blöchlinger-Spescha, dr. Felix Giger e lic. fil. Barbara Strebel, ha prestà er quest onn.

Prof. dr. Hans Stricker, ch'ha fatg part da la Cumissiun filologica dapi l'onn 1984, è sa retratg sco commember da quella per la fin da favrer 2011. La redacziun engrazia a l'anteriur redactur dal DRG per sias correcturas, ses buns cussegls e ses sustegn sco commember da la Cumissiun filologica durant blers onns.

Sin proposta da la Cumissiun filologica ha la suprastanza da la Societad Retorumantscha elegì en sia seduta dals 23 da mars 2011 lic. fil. Barbara Strebel sco commembra da la cumissiun numnada. Lic. fil. Barbara Strebel ha curregì manuscrits dals redactors e da las redacturas dal DRG gia ils onns 2009 e 2010.

Medemamain en sia seduta dals 23 da mars 2011 ha la suprastanza da la Societad Retorumantscha decidì dad instradar ina nova fasa da collavuraziun cun il gremi per l'accumpagnament scientific dal DRG. La basa persuerter è vegnida definida da la suprastanza en sia seduta dals 25 da november 2011.

La nova Cumissiun filologica sa cumpona da las suandantas commembras e dals suandants commembers: prof. dr. Georges Darms, dr. Hans-Peter Ehrliholzer, Marianna Blöchlinger-Spescha, dr. Felix Giger e lic. fil. Barbara Strebel. Tenor reglament vegn ella a sa constituer senza ed eleger in(a) president(a) ord l'agen mez.

A dr. Gunhild Hoyer, che ha fatg part da la Cumissiun filologica da l'onn 1999 fin l'onn 2011, engrazia la redacziun per sia gronda lavur en favur da nossa ovra.

Cuira, ils 31 da december 2011

Institut dal DRG

*Carli Tomaschett, Marga A. Secchi,
Kuno Widmer, Ursin Lutz, Matthias Grünert,
Silvana Derungs, Juliana Tschuor,
Nadia Caduff Anrig, Violanta Spinass,
Alexa Pelican, Brida Sac*